

Бук С. Н. Основи статистичної лінгвістики : навч.-метод. посіб. / Відп. ред. проф. Ф. С. Бацевич. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 124 с.

У кінці ХХ – на початку ХХІ ст. виникає все більше наук на стику мовознавства та комп'ютерних дисциплін. Мова як складна система дискретних одиниць, яка має як якісні, так і кількісні характеристики, потребує інтенсивного та ефективного використання математичних методів. Загалом у зв'язку з поширенням технологій автоматизованого аналізу текстів зростає необхідність опрацьовувати тексти, застосовуючи формальні методи. Інтенсивний розвиток інформаційних технологій, збільшення об'єму аналізованої інформації, потреба автоматичного семантичного аналізу текстів ставлять перед лінгвістами завдання, які виходять за межі традиційних лінгвістичних дисциплін.

«Основи статистичної лінгвістики» – це важливий курс у системі освіти сучасного мовознавця, без нього складно уявити висококваліфікованого фахівця-лінгвіста. Він сприяє переосмисленню академічного статусу лінгвістичних дисциплін і їх соціальної функції.

Тому з огляду на вищесказане актуальність видання навчально-методичного посібника до вивчення курсу «Основи статистичної лінгвістики» не викликає сумніву, адже в Україні ця галузь мовознавства поки що представлена фактично єдиним посібником «Статистичні методи для лінгвістів» В. Перебийніс.

Соломія Бук у своєму посібнику пропонує різносторонній розгляд проблематики статистичної лінгвістики. Поряд з основним термінологічним апаратом вона розглядає українську та зарубіжну традицію створення частотних словників, залучає результати досліджень, що підтверджують залежність між частотою слова, покриттям тексту і його розумінням, з'ясовує обсяг проблем, які вивчають лінгвометрія та стилеметрія.

Помітно, що авторка має досвід викладання статистичної лінгвістики в університеті, оскільки лекції написано зрозумілою, не переобтяженою для студента-першокурсника мовою. Важливо, що подано достатньо довідкових і додаткових матеріалів, як-от схеми, таблиці, списки словників, історичні довідки, словник термінів.

Авторка посібника послуговується не лише українською, а й зарубіжною науковою літературою: англійською, російською, польською, німецькою. А географія частотних словників, згаданих у посібнику, ще ширша.

Важливо, що пропонований посібник добре оформлений, чітко поділений на заняття, має струнку структуру. До нього входить опис 10 занять, до кожного з яких подано список основної та додаткової літератури, а також практичне завдання; завдання для самостійної роботи; інформація для допитливих; перелік частотних словників різних мов; перелік частотних словників та деяких інших типів словників письмennyцької лексикографії; схеми, таблиці; вимоги до оформлення тексту; словник термінів; залікові питання.

При укладенні посібника авторка послуговується не лише працями представників українського і світового мовознавства, але й активно використовує власні наукові здобутки. Зокрема це стосується розділів про частотні словники – Соломія Бук є укладачем словників «3 000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної

української мови» (Львів, 2006) і «3 000 найчастотніших слів розмовно-побутового стилю української мови» (Львів, 2006) та автором кандидатської дисертації «Лексична основа української мови: виділення та системно-структурна організація (2004), а також про словники письменницької лексикографії (див. Бук С., Ровенчак А. Он-лайн конкорданс роману Івана Франка «Перехресні стежки». – Режим доступу: <<http://www.ktf.franko.lviv.ua/~andrij/science/Franko/concordance.html>>).

Навчально-методичний посібник Соломії Бук «Основи статистичної лінгвістики» є своєчасним та актуальним, оскільки він дасть можливість студентам не лише засвоїти матеріал курсу статистичної лінгвістики, але й підготуватися до самостійного виконання дослідницьких завдань, зокрема таких як укладання електронних частотних словників і виявлення основних статистичних характеристик та закономірностей структури тексту.

Олеся ПАЛІНСЬКА